

Pas a desnivell

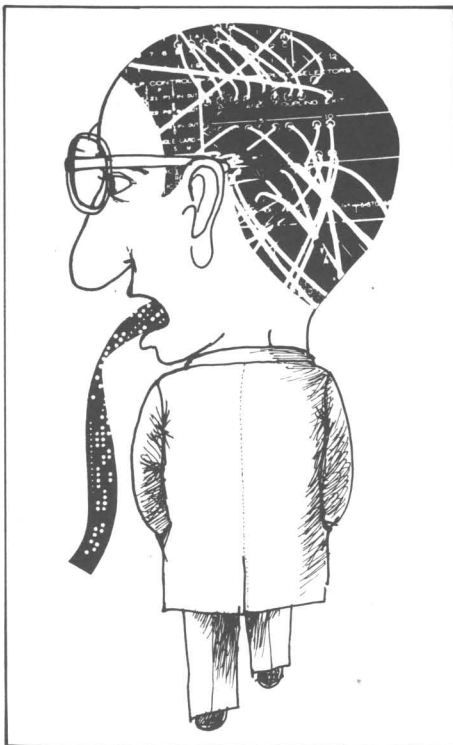
L'era de les piles

Aquest instrument meravellós que són les mans va quedant en atur forçós. L'home, que gràcies a les mans ha fet més via que els altres animals (segons com es miri), sembla que s'hagi cansat d'una eina tan precisa i delicada i la posposa, cada vegada més de pressa, a la simple funció d'apagar i encendre interruptors, de moure palanques i de prémer botons. Hi ha proves que la no utilització d'un òrgan porta com a conseqüència el seu debilitament i una atrofia final inevitable. Correm el perill que aquestes col·laboradores que han estat de tanta ajuda es trobin en trànsit de desaparició. Fins i tot podem contemplar la perspectiva que les mans ja no ens seran necessàries ni per a engegar aparells, perquè els ultrasons, els raigs infraroigs i altres mitjans igualment refinats se n'encarregaran.

L'esdevenidor de les cames també és incert. Els dibuixants de ciència-ficció s'han dedicat sovint a imaginar com serà l'home del futur, de resultes de transformacions imposades pels canvis de vida i les lleis biològiques. Les especulacions dels il·lustradors coincideixen notablement en presentar-nos un tipus esquitit, amb uns braços acabats en pinces, unes cames curtes i escanyolides i un cap enorme. En això del cap gros hi ha un acord gairebé general, perquè es parteix de la suposició que l'activitat física anirà retrocedint progressivament a favor del predomini de l'activitat mental. Un cop establerta aquesta hipòtesi més o menys optimista, es dona per fet que el cervell augmentarà de volum i requerirà un allotjament espaiós. Tot i que el personatge resultant d'aquests raonaments gràfics s'allunya del concepte que ara tenim de la bellesa humana (queda una mica grotesc), no es pot negar que obeeix a una visió triomfalista: en el futur, l'esperit prevaldrà sobre la matèria.

Però tenim uns motius reals per creure que les coses aniran així? Per ara no ho sembla pas. Actualment, hi ha una viva preocupació a tot arreu perquè ens adonem que les joguines modernes, cada cop més sofisticades, esmussen la imaginació de les criatures i no contribueixen a fer-les més felices. Els pedagogs es mostren amoïnats pel fet que els nens tendeixen a una disminució de l'interès davant els prodigis de la ciència, accepten qualsevol vaitot de la tecnologia amb un posat d'expectació passatgera. Les joguines, carregades de pi-

*Serà així l'home del futur?
(Dibuix de Cesc).*

les elèctriques, es mouen pel seu compte i és possible que deixin a l'infant la impressió que ell ja no és necessari, que s'ha quedat una mica sense feina. No és probable que això, a la llarga, li faci créixer el cap, en el bon sentit de la paraula. Més aviat s'acostumarà a la idea que l'afer de pensar és qüestió d'algú altre i que ja hi ha qui s'encarrega de donar-li les coses fetes i pastades.

Està molt bé que ens preocupem dels problemes de la infantesa, però no hi sobraria gens que ens preguntéssim si es tracta d'un simple joc de criatures. Si no és, en realitat, un fenomen devastador que ens va devorant a tots. És evident que l'home està a punt d'esgotar la seva capacitat de sorpresa, sense la qual la imaginació s'enganduleix i va de baixa. Potser se'ns aniran tornant uns ulls com unes taronges, inexpressius, provant de fer-se lloc en un cap amb propensió a encongir-se. Els dibuixants futuristes es trobarien aleshores amb un ser gairebé sense cap, gairebé sense braços, gairebé sense cames... Quan tots els circuits integrats funcionin d'acord amb unes programacions impe-

cablement projectades, potser en tindrem prou amb uns cossos de forma indefinida, no del tot vegetals ni del tot minerals, d'una carn vagament humana. N'hi ha per temps, de tot això, és clar. No cal capficar-s'hi de seguida, tot i que algun dels símptomes ja ens comencen a collar. I no és pas que hi poguem fer res, perquè el progrés és irreversible. Ens haurem d'acostumar a conviure i a conmorir amb la tecnologia galopant. Però ningú no ens priva, per ara, de fer curioses observacions, per exemple que hem arribat en un punt en el qual és molt difícil que una notícia tècnica o científica ens esvaloti gaire. Les acceptem totes amb resignació o displicència.

Fa pocs dies, la premsa divulgava que els nord-americans es disposen a comercialitzar una màquina d'escriure que converteix en signes gràfics la veu humana. O sigui que només cal dictar-li i ella va fent. Si se li demana, repeteix en veu alta el que porta escrit i té capacitat per a introduir-hi les modificacions que calguin, tot conservant la pulcritud del text. Sense deixar-nos temps de reprendre la respiració, arribava la notícia que els japonesos han inventat una màquina d'escriure de butxaca, que assumeix alhora funcions d'agenda, de calendari i de rellotge. El conjunt no sobrepassa les mides d'un llibre petit.

«Què bé!», vaig pensar sense bocabardar-me. Però en el fons em va quedar un estat d'ànim volàtil, com el que deuen sentir els meus néts, als quals els Reis van portar uns cotxes de bombers i de la policia —en petit, naturalment— que fan tota mena de maniobres sense tocar-los, només picant de mans. Potser els meus néts i jo esperem, d'una manera instintiva, l'aparició imminent d'un robot que piqui de mans per nosaltres, que dicti per nosaltres, que ens vagi estalviant iniciatives. Tot plegat ho vendran (amb facilitats o dificultats de pagament) a les botigues del barri, al costat d'altres portents que ja tenen als aparadors: les màquines de jugar a escacs, les de traduir, les de gravar-ho tot (imatge i so), les acumuladores de memòries variades...

Tant de bo que els educadors i els pensadors no ens perdin els caps de vista, que ens els vigilin atentament per veure si se'ns fan és grans o més petits. Qualsevol badada ens pot portar males conseqüències. ● PERE CALDERS